

Generálmajor Nikolaj Šam O

TECHNOLÓGIÁCH UTAJOVANÝCH V RUSKU,

Diel 3.

- CZ24 News | 19. listopadu 2023

RUSKO: Začiatkom roku 2004 sa uskutočnila čínska cesta našich podnikateľov pôsobiacich v oblasti revolučných technológií. Dosiahla sa dohoda o vytvorení neobvyklého spoločného podniku s centrálou v Pekingu.

Takže ruské pokročilé technológie sa začnú rozvíjať v Číne, nie v Rusku? Nie, ideme do cudzích krajín a potom sa vrátíme! Je o tom presvedčený jeden z vedúcich delegácie, bývalý podpredseda KGB ZSSR, generálmajor vo výslužbe **Nikolaj Šam**.

- *Nikolaj Alekseevič, ako bol organizovaný tento výlet?*

Veci zariadovel súdruh Liu, bývalý šéf strany, dnes podnikateľ - systémový integrátor projektov. Liu si zachováva všetky spojenia v čínskych mocenských kruhoch. Práve on sa začal zaujímať o nové ruské technológie a na jeho pozvanie sme sa s moskovským podnikateľom Maratom Makajevom vybrali do Číny. Priniesli sme tucet a pol prelomových projektov, ktoré boli vybrané u nás vo firme Electrophysical Technologies. Tie, ktoré, žiaľ, odmietli v samotnom Rusku.

- *Ktoré?*

Napríklad prístroj na zváranie pulzným prúdom plazmy, ktorý nemá vo svete obdoby. Číňania sa veľmi obávajú znečistenia životného prostredia vo svojej krajine, a preto sa mimoriadne zaujímali o vynálezy tulskeho inžiniera **Evgenija Zachvatova**. Povedzme, že jeho zariadenie na úpravu paliva, ktoré je inštalované na aute, znižuje obsah oxidu uhoľnatého vo výfukových plynch takmer na nulu. Zároveň sa zníži spotreba paliva. Zachvatovovi sa podarilo vytvoriť vybavenie pre celý rad motorov. V roku 1992 boli jeho zariadenia testované na lodiach Volgotanker. Prečo je to pre Číňanov zaujímavé? Ich krajina je nútená ťažiť veľa uhlia v otvorených šachtách, kde pracuje 60-tisíc vozidiel. Naozaj potrebujú šetriť palivo a znižovať toxicitu výfukových plynov. A ak bude dohoda s ťažobnými sklápačmi úspešná, otvorí sa obrovský automobilový trh v celej Číne.

Priniesli sme aj technológiu integrovaného bezpečnostného systému. Pekingská univerzita sa toho chopila - v Číne pracuje na podobných systémoch, aké sú potrebné pre olympijské hry v roku 2008. Mimochodom, princípy fungovania týchto systémov, ktoré vyvinul výskumník Togliatti Sergej Kudelkin a jeho kamaráti, sú mimoriadne nezvyčajné - používajú ultraslabé polia. Prácu na nich sme dohliadali prostredníctvom KGB v nádeji, že vývojári týchto systémov vytvoria zariadenia na skenovanie okolitého priestoru a určenie cieľa pre protivzdušnú obranu. Musela by to byť veľkolepá vec, ktorá by nič nevyžarovala, nepotrebovala by bežné radary a zároveň by bola extrémne lacná. Ale náš obranný priemysel o to nemal záujem a v dôsledku toho musel Kudelkin prejsť na komerčné projekty - vytvorenie nekonvenčnej lekárskej expresnej diagnostiky (počítačové elektrické štrukturovanie) a bezpečnostných systémov pre podniky, ktoré zaznamenávajú pohyb akýchkoľvek predmetov v zariadení. analyzovať dáta zo senzorov všetkých typov a CCTV kamier. Je tiež vytvorený vynikajúci softvér, ktorý vám umožňuje „detekovať“ aj určitú osobu podľa črt tváre. Vo všeobecnosti sú to tiež veľmi zaujímavé technológie.

Naši partneri prejavili veľký záujem aj o technológie na úpravu vody, ktoré sa vyvíjajú na Katedre

fyziky Udmurtskej univerzity (skupina **V. Širokonosova**). V Iževsku neustále zvyšujú poľnohospodárske výnosy vďaka používaniu ich „živej vody“, ktorá prešla prístrojom typu „Emerald“. Bez použitia hnojív sa produktivita zvyšuje o 15 – 35 %. To isté platí pre prírastok hmotnosti vtákov. Mal by som poznamenať, že toto je ešte starý sovietsky vývoj. Čína potrebuje zvýšiť produktivitu pri minimálnych nákladoch. Preto sú pre nich technológie aktivácie vody mimoriadne zaujímavé.

Medzi ďalšie záujmy čínskej strany patria originálne systémy šifrovania a ochrany informácií v počítačových sieťach, veterných elektrárnach a našich aerodynamických mlynoch, ktoré umožňujú napríklad premenu nízkokvalitného cementu 300. triedy na vysokokvalitný („500.“ resp. „800.“). Najziskovejšou oblasťou spolupráce sú pokročilé komunikačné systémy. Naším čínskym partnerom sme ponúkli originálny vývoj domácej spoločnosti Teleonics – systém digitálnej telefónie Ipotel. Ide o veľmi sľubný vývoj: kvalita komunikácie je vynikajúca, softvérový produkt je úplne náš a zároveň stojí oveľa menej ako systémy, ktoré ponúka rovnaký Siemens. Teraz vyjasňujeme, či súkromná spoločnosť z Ruska môže byť telekomunikačným operátorom v Číne. A tak ďalej a tak ďalej...

- Ale Čína je považovaná za veľmi byrokratickú krajinu. Neriskujete uviaznutie v mlynských kameňoch ich štátneho aparátu?

Mali ste vidieť ich štátny aparát! Hlavnou úlohou čínskych predstaviteľov je vytvárať nové pracovné miesta. A robia to s veľkou energiou, na rozdiel od ruských byrokratov. Číňania navrhli, aby sme veci brali vo veľkom meradle a dokonca s vytvorením podmienok, o akých sa v Rusku môže len snívať. Organizuje sa spoločná výskumná a výrobná spoločnosť, ktorá poberá daňové výhody celých sedem rokov! Kancelárske priestory sa poskytujú v centre Pekingu za nájomné 20 dolárov za meter štvorcový – a to je vtedy, keď v Moskve neúčtujú menej ako tristo „zelených“ dolárov ročne. Za babku nám ponúkli výrobné priestory neďaleko Pekingu. Veď aj tam je problém s prestavbou a zatažovaním nečinných fabrík. A toto všetko poskytuje štát: preboha, zamestnajte sa, vytvorte pracovné miesta. Toto je medzi Číňanmi móda.

A spoločnosť je organizovaná za nasledujúcich podmienok: ak existujú investori z ruskej strany, vlastníctvo je rozdelené podľa princípu „50 na 50“; ak prideme len s technológiou a know-how, tak Rusom ostáva 25 %. Všetok náš vývoj musí dostať čínske patenty a prejsť skúškou – a potom štát poskytne lacné pôžičky.

Súdruh Liu vyvinul v tomto smere mimoriadnu aktivitu. Prilákal finančnú spoločnosť z Hongkongu, zabezpečil odborníkov z vládnych agentúr a najväčších spoločností v krajine. Mali by ste vidieť, ako fungujú čínski byrokrati! Efektívnosťou a zaujímavosťou sa podobajú našim biznismenom. Víza a schválenia sa udeľujú okamžite. Po Číňanoch sú ruskí predstavitelia nepríjemní na pohľad. Je to pochopiteľné: v Číne existuje personálna politika, berie sa do úvahy a podporuje sa zásluha každého pred štátom. Súkromné a verejné v Číne sú úzko prepojené. Tamojší úradníci neustále hľadajú ziskové projekty a nezasahujú do podnikania ako v Ruskej federácii.

Princíp spoločnej práce ich štátneho aparátu a podnikateľov – ako jedného tímu – je zarážajúci. Lahko vzlietajú, prichádzajú v skupinách a riešia problémy priamo na mieste. S financiami problémy nie sú: využívajú sa spojenia v najbohatšom Hongkongu.

- Inými slovami, Číňania budú nasávať naše nezvyčajné technológie ako vysávač. A Rusko opäť zostane visieť kvôli svojej jaskynno-barbarskej byrokracii?

Týmto spôsobom určite nie. Vstupom na čínsky trh si zachováваме naše najlepšie mozgy, poskytujeme im príjem a možnosť ďalej pracovať. Čo robiť, ak tieto technológie nie sú v Rusku žiadané? Rovnaké domáce systémy digitálnej telefónie sú oveľa lacnejšie ako tie západné – avšak v Rusku ich ani úradníci, ani telekomunikační monopolisti nechcú vidieť, kupujú len západné produkty.

Čo by mali naši vývojári robiť? Vypnúť zuby na poličku a ísť predávať na trh handry z dovozu? Ale ak začnú propagovať v Číne, potom bude šanca, že si tieto technológie všimnú aj v ich domovine. Nestrácame ich: všetky sú chránené ruskými patentmi. Rozvíja sa aj medzinárodná spolupráca. Vezmime si napríklad integrované bezpečnostné systémy Kudelkin. Najdôležitejšou a najdrahšou časťou z nich je softvér. Je vytvorený v Rusku. A všetko vybavenie – počítače, LCD monitory – pochádza z Číny. Tohto všetkého je dosť a kvalitného a za smiešne peniaze. Ich mikroelektronický priemysel je už teraz schopný uspokojiť 80 % potrieb svetového trhu. Čo sa týka masovej výroby s využitím moderných technológií, Číňania sú ďaleko pred nami. Je nepravdepodobné, že nájdeme roky a stovky miliárd dolárov, aby sme ich v týchto oblastiach dobehli. Ak sa v Rusku myšlienka „centier rastu“ stratila v reči, Číňania už vytvorili desiatky centier tohto druhu – centier modernej výroby. Zvážte: každé takéto centrum na svojej obežnej dráhe obsahuje štvrt s mnohými miliónmi obyvateľov, kde sa rozvíjajú malé, „subdodávateľské“ odvetvia.

Či sa nám to páči alebo nie, musíme spolupracovať podľa princípu: „vývoj je náš, masová výroba je čínska“. Ale v dnešnom svete dostane developer poriadny podiel na zisku. Po získaní finančnej podpory budú naši vynálezcovia schopní zvýšiť výrobu rovnakých systémov vo svojej krajine. Čo je v podstate to, čo už robia.

Pochopte: jednoducho nemáme inú možnosť, ako ísť do Číny. Čo iné sa dá robiť, ak sa im zdá, že ich doma „nepotrebnú“, no do USA a Európy ich nepustia? Všetky technológie, o ktorých dnes hovoríme, sú výplodom Sovietskeho zväzu, plodmi práce sovietskych špecialistov. V novom Rusku je to s rozvojom prelomových technológií ťažké. Musíme sa poponáhľať a využiť ruský vývoj. Inak ich zdroj jednoducho vyschne: developeri zostarnú, zruinuje ich chudoba...

- Boli nejaké rozhovory na témy, ktoré nesúvisia s vašou „zbierkou úžasných technológií“?

Boli. Zvlášť si pamätám admirála, ktorý zastupoval čínske námorníctvo. Inteligentný a vzdelaný človek! Neviem, či na nich zapôsobila moja generálska hodnosť a bývalá funkcia podpredsedu KGB ZSSR, ale ten námorník sa nečakane otvoril. Ako vy Rusi prichádzate o toľko, čo sa týka vojensko-technickej spolupráce. Zásobujete nás zbraňami a potom k nim musíte s veľkými ťažkosťami zohnať náhradné diely. Kto poskytuje servis na predávané zariadenie? Nejasajte. Hovorí sa, že na vašej strane je veľa sprostredkovateľov a sú uložené „bočné“ zmluvy. Číňania sa sťažovali na nedostatok záväznosti Ruska a na to, že otázky dlhodobej spolupráce sa topia v byrokracii.

Samozrejme, tieto témy presahujú rámec nášho projektu, ale môžem povedať: Ruská federácia skutočne prichádza o veľké šance presadiť sa a presadiť sa na čínskom trhu. Vezmime si napríklad problémy požiarnej bezpečnosti čínskych mrakodrapov. Na evakuáciu ľudí z nich sú potrebné ľahké vrtuľníky – asi tisíc vozidiel. No sú potrebné aj na hliadkovanie na diaľniciach. Americké a francúzske helikoptéry sú veľmi drahé, čínske príliš drahé. Tu sa otvárajú naše šance! Ľahké vrtuľníky vyrábajú Kamovci aj Milevci, v Tatarstane je vynikajúci ľahký vrtuľník Ansat. Ako nám však povedali naši čínski súdruhovia, z ruskej strany neexistujú žiadne návrhy na túto tému. Hoci nám sám Boh prikázal realizovať tento projekt a na medzištátnej úrovni so štátnymi zárukami a pôžičkami. Pre našich lekárnikov a lekárov sa v boji proti hepatitíde v Číne otvárajú lákavé obzory. Táto choroba sa stáva metlou krajiny s miliardou ľudí. A opäť nám bolo povedané, že Moskva v tejto veci mlčí. A trh je obrovský!

Hovorilo sa aj o vesmírnej spolupráci. Viete, ako Číňania trpia, pretože si musia prenajímať satelitné komunikačné kanály od Američanov a Európanov? Takže aj tu má Rusko na čom pracovať. Čínsky trh vo všeobecnosti vyzerá ako pole neorané. Je škoda, že si tieto príležitosti v Moskve nevšímajú...

[ČASŤ 1](#)

[ČASŤ 2](#)

ZDROJ: OZ Biosféra